

Pirjo Tapaninen

Pirjo Tapaninen on todellinen Kuopion tyttö: syntymästä nuoreen aikuisuuteen hän asui ihan keskustassa, sitten puoli vuosisataa Niiralassa ja nyt jälleen keskustassa.

1930- ja 40-luvulla Asemakatu 5:n puutalojen pihapiirissä riitti lapsia ja liikunnallista puuhaa. Autoja oli vähän, joten suksilla voitiin laskea pitkin Asemakatua Puijonkadulle ja ylikin. Ratapenkkaa alas laskettiin pyllymäkeä. Kun juna vislasi, rynnättiin ottamaan jopa likaiset lumisuihkut junan lumiauran heittäjästä lumesta!

Pirjo muistelee olleensa alle kymmenvuotias, kun samassa pihassa asunut Sisu-Veikkoihin kuulunut urheilijamies alkoi järjestää lapsille monenlaista urheilua. Väinölänniemen kentällä pidettiin kilpailuja, juostiin, hypättiin pituutta ja korkeutta.

Talvella hiihdettiin Puijolla. – Ihan älyttömästi, Pirjo kertoo. Puijon laelta laskettiin ”Isä meidän”-uraa metsän läpi alas asti. Lisänimi kuvaa mutkaisen reitin vaarallisuutta. Pelattiin myös erilaisia pallopelejä ja luisteltiin. Jossain vaiheessa tyttö- ja poikaporukat kokoontuivat joka ilta Linurille luistelemaan. – Siellä syntyi ensirakkauksia, moneenkin yhtä aikaa, Pirjo paljastaa.

Pirjo oli nelilapsisen perheen vanhin, eikä välineillä herrastellut. Ensimmäiset sukset olivat isän tekemät, ja ensimmäiset luistimensa hän osti käytettyinä itse tienaanillaan rahoilla. Hän muun muassa myi joulukortteja, kukkia ja saunavastoja ja keräsi lehtitilauksia. Luistimet olivat punaiset, mutta Pirjo maalasi ne mustiksi. Maali tahtoi tosin paikoin karista.

Notkea tyttö löytää lajinsa

Pirjo huomasi joitakin vahvuuksiaan jo pihaliikunnassa. Hän oppi hetkessä käsilläseisoinnan ja siltaan taivutuksen ja teki notkeusliikkeitä mielellään sekä pihalla että kotona. Hän olisi halunnut liittyä voimisteluseuraan, mutta isä ei päästänyt. Perustelu oli, että yhteiskoululaiselta voisivat jäädä läksyt tekemättä. Pirjo arvelee kuitenkin, että uskovaisten vanhempien mielestä voimistelu ei ollut oikein hyväksyttävä laji.

Keskikoulusta päästyään Pirjo meni asiatyöksi Kuopion Puhelinyhdistykseen. Hän liittyi heti myös Kuopion Reippaan Naisvoimistelijoihin ja aloitti telinevoimistelun.

Saimi Korhonen ohjasi muutaman tytön ryhmää Lottahovilla Väinölänniemellä. – Nojapuut oli lempparini, hän kertoo.

Vaikka Pirjo koki olleensa hyvä telinevoimistelija, hän ei halunnut tai uskaltanut piirimestaruuskilpailuihin. Myöhemmin se vähän harmittikin, kun hän kuuli voittajien tasosta. Sittemmin naisvoimistelu tuli telineiden rinnalle. Ja kun asiatyttö lähti kauppaopistoon, tanssillinen voimistelu ja valiotyttöjen esiintymiset veivät ajan ja telineet jäivät.

Tanssia ja teatteria

Pirjo kertoo parista varhaisesta muistikuvasta, jotka saattoivat jättää tanssi-intoa mielen taustalle. Pienenä hän pääsi tädin mukana kerran juhlaan, jossa tyttö ja poika tanssivat tutuissaan ja tossuissaan balettia. – Minusta se oli ihana esitys! Haaveilin, että minustakin tulisi joskus tanssija. Mutta eihän uskonnollisessa kodissa nähnyt eikä kuullut mitään tämmöistä.

Toinen muisto on oppikoulun juhlasta, jossa keijujen tanssiesityksessä Pirjo tanssi pikku keijun soolo-osan. Koreografian oli tehnyt tanssia harrastava koulutoveri, mutta itse tanssijat eivät olleet ikinä lajia harrastaneet. Pirjon laulunopettaja tuli kysymään esityksen jälkeen, että kuinka kauan Pirjo on tanssinut. Pirjo oli otettu siitä, että opettaja oli luullut hänen jo harrastaneen tanssia.

Nyt hypätään vuosia eteenpäin, 50-luvun puolivälin paikkeille! Eräällä Reippaan Naisvoimistelijoiden jumppatunnilla pari teatterilaista seurasi sivusta voimistelijoita. – He näkivät, että minulla oli talenttia, nauraa Pirjo. He kehottivat häntä balettimestari Lauri Vesannon puheille. Pirjo liittyi teatterin tanssiryhmään, joka harjoitteli joka ilta ja tanssi sitten Viktorian husaari-operetissa.

Seuraavana kesänä Pirjo tanssi Kotkankallion kesäteatterissa Tukkijoella-näytelmässä, ja vielä seuraavana talvena teatterilla yhdessä näytelmässä. Lisäksi hän tanssi Skullfrid Niskasen tanssikoulun keväänäytöksessä soolo-osan käärmeenä.

Tanssi- ja teatteriharrastuksistaan Pirjo ei kotona puhunut. Siinä vaiheessa vanhemmat eivät voineet niitä enää kieltää, mutta olisivat paheksuneet, jos olisivat tienneet, Pirjo arvelee. Hän lieventää kuitenkin, että vanhemmat eivät muutoin tyrkyttäneet omaa uskoaan lapsilleen.

Konttoristi jumppaa

Kauppaopistosta Pirjo palasi Puhelinyhdistykseen konttoristiksi. Hän avioitui 22-vuotiaana. Lapsia syntyi kaksi. Äitiyslomaa sai esikoisen syntyessä hurjat neljä viikkoa ja kuopuksen syntyessä kuusi viikkoa. Reippaan Naisvoimistelijoiden jumppalla Pirjo kävi jatkuvasti, joskus lapsi mukana, kun ei muuten päässyt. Tanssillisen voimistelun lisäksi hän tykkäsi kovasti aerobikista.

Pirjo jäi eläkkeelle 40 työvuoden jälkeen vuonna 1994. Reippaan Voimistelijoiden Kiltaan hän liittyi 2000-luvun alussa.

Nyt kahdeksankymppisenä hän käy edelleen kolmessa Reippaan Voimistelijoiden jumppassa. Neljännessäkin kävisi, jos se ei sattuisi päällekkäin kansalaisopiston englannin tunnin kanssa. Reippaan Liike on voimaa-tunti on mieluisin.

Eikä tässä kaikki: Pirjo jumppaa kotona päivittäin. Nyt hän kipaisee selälleen lattialle näyttämään, miten nostaa kahden kilon käsipainot sivulta ylös ja samalla jumppaa vatsalihaksia nostamalla polvet koukkuun. Sitten näyttäjä nousee ketterästi lattialta, kyykkää ja tekee samaan aikaan painoilla hausnostoja.

Kotijumppaa Pirjo kertoo tekevänsä monesti päivän aikana. - Pikkasen kerrallaan. Minusta ei oo kiva istua paikallaan!

26.11.2018 Kaija Kervinen